

Панчевачки базар здравља 2007.

Резултати пројекта Панчево, Новембар 2007.

Здравље
пре свега!

Општина Панчево

PaO₂

Udruženje za javno zdravlje
građana Pančeva
Public health association
of Pančevo citizens

Дом здравља Панчево
Здравствени центар
"Јужни Банат"

Пројекат „Панчевачки базар здравља“ је реализован са основним циљем да подстакне локалну заједницу и све грађане Панчева да повећају бригу и развију одговорност за сопствено здравље.

Посебни циљеви овог пројекта су:

- подстицање локалне заједнице на акције промоције здравља (базари здравља),
- подизање нивоа свести и знања о ризицима за болести срца и крвних судова, шећерну болест и малигне болести и промоција здравих стилова живота грађана Панчева,
- рано откривање ризика за кардиоваскуларне и шећерну болест,
- подизање нивоа свести и знања о добровољном давалаштву крви.

Реализација овог пројекта се одвијала у периоду од априла до децембра 2007. године. Пројекат „Панчевачки базар здравља“ је финансирао Скупштина Општине Панчево.

Укупно је одржано 15 јавноздравствених акција (базари здравља) у насељеним местима Општине Панчево и то:

- Центар, Тесла, Котеж-Горњи град, Миса-Младост, Стрелиште и Војловица - градска насеља
- Старчево, Омољица, Иваново, Банатски Брестовац, Долово, Банатско Ново Село, Качарево, Јабука и Глогоњ - приградска насеља

Организатори базара здравља:

- Удружење за јавно здравље грађана Панчева – ПаОз
- Дом здравља Панчево, Здравственог центра «Јужни Банат» Панчево

У организацији базара здравља и обезбеђивању услуга грађанима је учествовало 19 лекара, 69 медицинских, стоматолошких и лабораторијских техничара, 1 нутрициониста и 11 активиста из Удружења за јавно здравље грађана Панчева.

Учесници базара здравља:

Служба трансфузије Опште болнице Панчево, Здравственог центра «Јужни Банат» Панчево, Црвени крст Панчево, Месна заједница Нови Свет (Тесла), Месна заједница Котеж-Горњи град, ОШ „Стевица Јовановић“ Панчево, ОШ „Васа Живковић“ Панчево, ОШ „Мирослав Мика Антић“ Панчево, ОШ „Ђура Јакшић“ Панчево, Музичка школа Панчево, ПУ „Дечија радост“ Панчево, НВО Омладина ЈАЗАС-а Панчево, Месна заједница Војловица, ОШ „Братство Јединство“ Панчево, Месна заједница Старчево, Дом културе Старчево, ОШ „Вук Стефановић Караџић“ Старчево, Месна заједница Омољица, Дом културе Омољица, ОШ „Доситеј Обрадовић“ Омољица, Месна заједница Иваново, Дом културе Иваново, ОШ „Моша Пијаде“ Иваново, Месна заједница Банатски Брестовац, Дом културе Банатски Брестовац, Дом омладине Банатски Брестовац, ОШ „Олга Петров“ Банатски Брестовац, Месна заједница Долово, Дом културе Долово, ОШ „Аксентије Максимовић“ Долово, Удружење љубитеља вина Долово, Удружење жена Долово, Месна заједница Банатско Ново Село, ОШ „Жарко Зрењанин“ Банатско Ново Село, Месна заједница Качарево, ОШ „Жарко Зрењанин“ Качарево, Туристичко друштво „Сланинијада“ Качарево, Месна заједница Јабука, ОШ „Гоце Делчев“ Јабука, Дом за лица ометена у развоју „Срце у јабуци“ Јабука, Месна заједница Глогоњ, Дом културе Глогоњ

Медијска подршка базара здравља:

ТВ Панчево
Радио Панчево
ЈНИП Панчево

Одржавање базара здравља су подржали:

Друштво Србије за борбу против рака
Веледрогерија „Фармекс“ Панчево
Институт за лековито биље „Јосиф Панчић“ Панчево
ДОО „Ратар“ Панчево

Партнерство за здравље у Панчеву или Како су организовани базари здравља?

Организатори базара здравља су преко локалних координатора позивали представнике месних заједница, школе, предшколску установу у Панчеву, удружења грађана и све друге локалне заинтересоване организације и грађане да учествују и подрже одржавање базара. Акције су одржаване у периоду од 8 до 12 часова у данима када се очекивало веће окупљање грађана, викендом и пијачним данима и на местима где се грађани уобичајено окупљају (тргови, сале месних заједница, школа и домова културе).

Садржај базара је био испуњен превентивним и промотивним активностима као што су: прегледи грађана ради утврђивања ризика за кардиоваскуларне и шећерну болест (мерење тежине и висине, мерење крвног притиска, мерење нивоа шећера и масноћа у крви, ЕКГ), едукација о превенцији кардиоваскуларних, малигних и шећерне болести, одржавању оралног здравља, правилној исхрани, као и промоција добровољног давалаштва крви. Тимови за стоматолошку здравствену заштиту су обезбеђивали савете и услуге лепљења протеза грађанима. Здравствени радници су заинтересованима давали савете о превенцији и лечењу астме, алергија, хепатитиса и полно преносивих болести. Екипе службе трансфузије су прикупљале крв од добровољних давалаца крви.

На базарима су грађанима савете о промоцији здравља и превенцији болести понудиле невладине и друге организације и институције. Екипе Црвеног крста Панчево су активно учествовале на скоро свим базарима здравља промовишући добровољно давалаштво крви и бригу о старима. На једној акцији демонстриране су вежбе прве помоћи.

Сваки базар здравља је био обележен културно-уметничким програмом, који је тематски био посвећен промоцији здравља и дану из Календара здравља. Програм је презентовало преко 600 младих из локалних школа, вртића и културно уметничких и спортских друштава.

Грађани су о датуму одржавања и садржају базара били обавештавани путем плаката и преко медија. На локалним медијима су грађанима објашњени основни циљеви акција. Приликом најаве базара, грађанима је објашњен начин припреме за тестирање и упућен позив за добровољно давалаштво крви. Преко медија су промовисани здрави стилови живота и обележени дани из календара здравља.

Промоција здравих стилова живота или Како здраво живети у Панчеву?

Базари здравља су грађанима понудили многобројне садржаје на тему превенције ризика од болести и промоције здравих стилова живота свих узраста. На базарима је подељено преко 5.000 примерака различитог промотивног материјала са корисним саветима за превенцију пушења, болести срца и крвних судова, малигних болести, полно преносивих болести и ХИВ-а, хепатитиса, астме, алергијских болести и алкохолизма.

Удружења грађана и производне организације су представили и понудили на својим штандовима производе здраве хране. Спортска друштва и омладинске организације су демонстрирали физичке вежбе посетиоцима базара здравља. Дечији програми са представама, изложбама, рецитацијама, игром и песмом о здрављу су стварали атмосферу погодну за опуштање и добро расположење посетиоца и учесника базара здравља.

Основни резултати пројекта

Рано откривање болести срца и крвних судова и шећерне болести или Који су ризици за здравље грађана Панчева откривени на базарима здравља?

Током свих 15 акција је више од 3.500 грађана посетило штандове на којима се вршило мерење крвног притиска и мерење нивоа шећера, холестерола и триглицерида у крви. Ризике за болести срца и крвних судова и шећерну болест су процењивали лекари Превентивног центра Дома здравља Панчево код оних грађана који су били заинтересовани да изврше комплетно тестирање и испитивање. Прегледи за рано откривање ризика за кардиоваскуларних болести и шећерне болести су вршени тестом за брзо и оријентационо утврђивање вредности холестерола, триглицерида и шећера у крви у великом броју испитаника (скрининг). Поред тестова за рано откривање болести, вршена су мерења телесне тежине и висине, обима струка и попуњавање посебног упитника за ризике (превентивна карта).

Укупно је прегледано 2.563 грађана, са највећим обхватом у Качареву и на „Тесли“. Скоро сваки други грађанин је био старији од 60 година, тако да је међу прегледанима највише било пензионера (47%). Популација жена је била три пута више заинтересована да провери своје здравље. Породично оптерећење кардиоваскуларним болестима је потврдила трећина, а шећерним мање од петине прегледаних грађана. Када су у питању личне здравствене тегобе, 20% грађана их је имало у последњих 6 месеци. Сваки трећи грађанин се лечи од повишеног крвног притиска, а сваки пети има срчане тегобе.

Основни резултати пројекта

Повишен крвни притисак, као ризик је био присутан код већине грађана, с тим да је код више њих измерен повишен систолни (58%), него дијастолни крвни притисак (43%). Умерена и тешка хипертензија је утврђена код 29% за систолни одн. 26% за дијастолни крвни притисак.

Повишене масноће у крви, као ризик од кардиоваскуларних болести су такође присутне у популацији прегледаних грађана. Високе и високо ризичне вредности холестерола и триглицерида у крви су скрининг методом измерене код скоро сваког петог испитаника.

Повишене вредности шећера у крви су измерене код 13% прегледаних грађана.

Гојазност је процењена на основу вредности индекса телесне масе (однос телесне тежине и висине). Израчуната је просечна вредност индекса телесне масе од 28 kg/m² (нормална ухрањеност: 18,5 до 25kg/m²), што указује на прекомерну ухрањеност и неправилан начин исхране и режима физичке активности код прегледаних грађана Панчева. Упркос томе, 48% грађана је изјавило да се здраво храни, а 51% да редовно упражњава физичке активности.

Пушење цигарета је присутан ризик код 26% грађана, с обзиром да су се изјаснили као активни пушачи.

Имајући у виду присутне ризике за болести срца и крвних судова, лекари су превентивним саветима обухватили 90% грађана, а сваки пети је упућен свом изабраном лекару ради даљег испитивања.

Хуманост Панчеваца на делу или Колико су биле успешне акције добровољног давалаштва крви?

Промотивне акције за добровољно давалаштво крви Службе трансфузије на базарима здравља су мотивисале грађане Панчева да учине хумани гест, добровољно дају крв и спасу нечији живот. Промотивни материјал од 1.000 брошура је подељен грађанима на базарима здравља ради бољег упознавања са значајем добровољног давалаштва крви.

Укупно је прегледано 77 добровољних давалаца, од којих су 21 ново регистровани. Крв су дале 72 особе, од којих је 60% било мушког пола. Једна четвртина давалаца су млађи од 35 година, што је значајно за подмлађивање давалачке групе у Панчеву. Највише добровољних давалаца крви је било у Качареву.

**Здравље
пре свега!**